

Відділ освіти Згурівської районної адміністрації

Районний методичний кабінет

Згурівська гімназія

ПРОГРАМА

ПРАВООСВІТНЬОЇ ТА ПРАВОВИХОВНОЇ РОБОТИ

НА 2011-2014 РОКИ

Педагог- організатор

Мурдід О.О.

Пояснювальна записка

Соціально-політичні і економічні перетворення в нашій державі найбільше відображаються на неповнолітніх. Успіхи на шляху формування правової держави і становлення громадянського суспільства залежать не тільки від удосконалення законодавства і модернізації правових стосунків, але і від готовності особистості жити в нових умовах, від рівня правової культури громадян.

У той час як цікавість населення до правової інформації зростає, і росте престижність юридичних спеціальностей, ще не вдається подолати правовий нігілізм значної частини нашого суспільства. Сьогодні важливо підняти рівень правової культури і починати це треба із шкільного віку.

У сучасних умовах серйозно загострились проблеми соціальної дезадаптації дітей і підлітків. Щорічно росте кількість правопорушень, що вони здійснюють. Це ті молоді, соціально незрілі люди, які ще не розуміють, що за будь-який злочин чи правопорушення обов'язково наступає відповідальність. Це ті підлітки, розвиток яких ускладнений впливом негативних соціально-психологічних факторів: проблемами в адаптації до навчального процесу і до життя школи, труднощами сімейних взаємостосунків, несприятливим соціальним оточенням і іншими негативними явищами.

Поруч зі стабільним ростом алкоголізму, наркоманії, бездоглядності, сексуальної розпусти, правопорушень і злочинів, збільшенням кількості антисуспільних дій особливо насторожує тенденція зміни ціннісних орієнтацій дітей і підлітків. Вона проявляється у витісненні традиційних цінностей морального плану, в заміні їх культом грошей, фізичної сили, зниженням суспільно корисної діяльності, появі стійких прагнень до досягнення матеріальних достатків будь-якою ціною, в тому числі шляхом свідомого порушення соціальних і моральних норм.

Звичайно, учитель не в силах змінити морально-політичний клімат у країні, але попередити школяра про небезпеки він може. Педагог здатний

переконати підлітка в необхідності задуматися про можливі наслідки його потенційних протиправних дій, показати, чим він ризикує, якщо дозволить захопити себе стихії підліткових емоцій. Таким чином, школа може методом інтенсивного впливу на свідомість і поведінку дітей реально вплинути на рівень формування правової культури учнів.

Виховання правової культури передбачає формування умінь бачити цінність права і його соціальну роль, правовими методами вирішувати конфлікти.

Завдання гімназії – сприяти розвитку правової культури учнів, майбутніх громадян України, у процесі засвоєння ними основних правових цінностей, знань про основні права, свободи людини і способи їх реалізації, про основні розділи права, а головне – через отримання практичних навичок застосовувати ці знання в житті. Цьому повинно сприяти використання різних форм навчальної діяльності: право як навчальний предмет, факультативні заняття, класні години, загальношкільні заходи, інтеграція кількох навчальних дисциплін.

Однак репродуктивне засвоєння правової інформації не можна розглядати як основне завдання виховання правосвідомості школярів. Правові знання потрібні школярам не самі по собі, а як основа поведінки в різних життєвих ситуаціях.

Таким чином, у шкільному правовому вихованні необхідна така педагогічна технологія, яка б відповідала потребам самого учня, суспільства і враховувала закономірності формування правової свідомості.

Практична направленість правового виховання, формування законослухняного громадянина передбачає, що не достатньо мати юридичну інформацію, важливо уміти грамотно нею користуватися. Тільки тоді право захищає людину. У процесі навчання школярі повинні засвоїти спеціальні уміння і навички, навчитися законним і моральним способом захистити права і свободи. Громадянське суспільство починається з виховання громадянина.

Нормативно-правова основа програми

Реалізуючи програму правового виховання, гімназія працює за національною програмою правової освіти населення

Мета програми: удосконалення правового виховання школярів, формування соціально активної особистості, яка знає і реалізує свої права.

Завдання програми:

- ✓ проведення науково-обґрунтованої організаторської діяльності по розповсюдженню правових знань;
- ✓ забезпечення підвищення рівня знань неповнолітніх українського законодавства;
- ✓ виховання у молодого покоління поваги до закону;
- ✓ формування знань, умінь і навичок прийняття правильних правових рішень;
- ✓ захист прав дітей і підлітків; прав і свобод людини і громадянина.

Методи досягнення поставленої мети і завдань:

1. Зміст програми реалізується на класних годинах, загальношкільних заходах.
2. Основною формою є бесіда, у процесі якої учні отримують теоретичні знання.
3. Поряд з бесідою використовуються такі форми як ділова гра, практикум, усний журнал, конкурс малюнків і газет, вікторина, круглий стіл, конкурс творів, захист проєктів, які сприяють розвитку умінь школярів, рольові ігри, зустрічі з представниками правоохоронних органів, тренінги, моделювання правильної поведінки в різних ситуаціях, тестування (для виявлення схильності учнів до правопорушень).
4. Зменшення кількості учнів із асоціативною поведінкою.
5. Сформована громадянська позиція.
6. Для батьків на основі даної програми розроблений цикл лекцій з правової тематики.

Основні напрямки програми

- 1. Правила спілкування.**
- 2. Правила поведінки.**
- 3. Я – громадянин.**
- 4. Права дитини.**
- 5. Адміністративна і карна відповідальність.**
- 6. Асоціальна поведінка.**
- 7. Шкільне самоврядування як засіб правового виховання учнів.**

Програма розрахована на 11 років і призначена для учнів 1-11 класів.

Очікувані результати

У процесі формування у школярів правової свідомості, діти отримують початкові знання про суспільство і закони, за якими треба жити, правила поведінки, про співвідношення прав і обов'язків. У результаті навчання і виховання у дітей сформуються первинні ціннісні установки про повагу до законів, прав, думок і почуттів інших людей, прагнення до ненасильницького вирішення конфліктів, відповідальність за навколишнє середовище, а також таких особистих якостей, як доброта, людяність, працелюбність, комунікабельність, дружелюбність, правдивість, почуття власної гідності. Зменшення кількості учнів із асоціативною поведінкою. Сформована громадянська позиція випускника.

Зміст програми

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

Завдання:

- Знайомство в доступних ігрових ситуаціях з основами соціальних норм і основними правами дитини.
- Розуміння важливості і значимості для кожної людини правил поведінки в повсякденному житті (грі, спілкуванні, моделюванні побутових ситуацій).
- Набуття первинного досвіду регулювання стосунків з ровесниками, старшими товаришами і дорослими.
- Знання і використання конкретних правил і норм: найважливіші права дитини; правила, що гарантують безпеку людини (зокрема правил дорожнього руху); етичні правила і норми (наприклад, правила поведінки в суспільних місцях, в навчальному закладі, в транспорті); правила, що регулюють життєдіяльність гімназії.
- Отримання первинного досвіду розробки власних правил (наприклад, спілкування в класі, чергування і т.д.).

1 КЛАС

№ п/п	Тема	Зміст	Форма проведення
1.	Правила навколо нас.	Для чого потрібні правила. Правила, які нас оточують. Правила вдома правила в школі. Загальна декларація прав людини. Конвенція про права дитини – документ, який тебе захищає.	Бесіда
2.	Мій клас і мої друзі.	Правила учнів у нашій гімназії, у нашому класі. Відповідальність. Розробка правил поведінки в класі.	Бесіда, КТС
3.	Азбука пішохода.	Учасники дорожнього руху. Види пішохідних переходів. Сигнали і види світлофорів. Дорожні знаки. Види транспорту. Ми – пасажери. Безпечні місця для дітей. Зустріч із працівниками ДАІ.	Рольові ігри Бесіди
4.	Головні цінності мого життя.	Розрізняти хороші і погані вчинки. Добро і зло. Культура спілкування.	Бесіда Рольова гра

Конкурси

1. Конкурс малюнків «Мій клас».
2. Конкурс малюнків «Я на вулиці».

Вікторини

1. «Світлофор».

2 КЛАС

№ п/п	Тема	Зміст	Форма проведення
1.	Наша гімназія.	Право на освіту. Пригадуємо Статут гімназії – основний закон співжиття гімназистів. Відповідальність учнів.	Бесіда
2.	Дім, в якому я живу.	Право дітей на життя в сім'ї. Права і обов'язки членів сім'ї. Право дитини на захист від жорстокого ставлення. Пам'ятка «Якщо ти виявився у важкій ситуації» (адреси і телефони організацій, де можуть надати допомогу дітям, що опинилися у важкій життєвій ситуації). Дім, в якому я живу. Мій двір. Мої сусіди.	Бесіда Конкурс малюнків
3.	Мій друг Світлофорик.	Рух пішоходів і їх обов'язки. Правила переходу дороги. Дорожні знаки. Маршрутні транспортні засоби. Безпека пасажирів. Зустріч із працівниками ДАІ.	Ділова гра Турнір
4.	Мої права і обов'язки.	Яку людину називають громадянином. Якості людини, необхідні достойному громадянину. Мої права і обов'язки.	Урок-практикум

Конкурси

1. Конкурс міні-проектів «Наша школа».
2. Конкурс малюнків «Мій двір».
3. 3. Конкурс малюнків «Я на вулиці».

Вікторини

1. «Світлофор».

3 КЛАС

№ п/п	Тема	Зміст	Форма проведення
1.	Ідемо в гості.	Правила етикету. Домовляємось про зустріч. Розмова по телефону. Подарунки і сувеніри. Правила поведінки в гостях.	Бесіда Рольова гра
2.	На екскурсії.	Як організувати своє дозвілля. Культурно-історичні місця нашого району. Пам'ятка «Правила поведінки в суспільних місцях».	Урок-презентація.
3.	Мої помічники – дорожні знаки.	Безпека пішоходів. Правосторонній, двохсторонній і односторонній рух транспортних засобів. Дорожні знаки. Небезпечні ситуації на дорогах. Правила безпечної поведінки. Зустріч із працівниками ДАІ.	Урок-зустріч
4.	Що таке закон? Головний закон нашої країни.	Основний документ громадянина. Головний документ держави.	Урок-бесіда

Конкурси

1. Конкурс міні-проектів, малюнків «Мій мікрорайон».
2. Конкурс малюнків «Я на вулиці».
3. Конкурс казок «Етикет в улюблених казках».

4 КЛАС

№ п/п	Тема	Зміст	Форма проведення
1.	Захист прав дитини.	Документи, що захищають права дитини. Конвенція про права дитини про основні права дитини. Захист прав дитини в гімназії. Складання пам'ятки «Хто може мене захистити?». Зустріч із членом комісії у справах неповнолітніх.	Бесіда КТС Гра-подорож
2.	Україна. Влада у нашій державі.	Держава. Громадянство. Державні органи влади. Для чого потрібні органи місцевого самоуправління. Органи влади, в чий обов'язки входить захист прав дітей. Пам'ятка для учнів «Куди звернутися, якщо мої права порушені».	Відеофільм Бесіда КТС
3.	Бережись автомобіля.	У кожної машини своя робота. Коли ти стаєш водієм. Безпека пішоходів і пасажирів. Гальмівний шлях транспортних засобів. Залізничні переїзди. Зустріч із працівником ДАІ.	Бесіда Урок-зустріч
4.	Конфлікт права.	Що таке конфлікт? Що викликає конфлікт? Які права можуть брати участь у конфліктах? Павутина конфліктів. Способи вирішення конфліктів.	Урок-тренінг Аналіз ситуацій

Конкурси

1. Конкурс міні-проектів «Моя Україна» («Місця, які мені дорогі»).
2. Конкурс малюнків «Я малюю свої права».
3. Конкурс малюнків «Я на вулиці» (по правилах дорпожнього руху).
4. Конкурс творів «З чого починається Батьківщина».

Вікторини

1. «Світлофор».

ОСНОВНА ШКОЛА

Завдання:

- Формування відношення до права як до соціальної цінності і розуміння необхідності правових знань суспільного життя.
- Знання і грамотне використання у мові елементарних правових понять: закон, право, права людини, правопорушення і інші.
- Уміння вирішувати конфлікти мирним шляхом, у тому числі з використанням різних норм і правил.
- Формування здібностей до реальних дій у ситуаціях, що регулюється правовими нормами.
- Уміння виділяти правовий зміст життєвих ситуацій і звертатися до джерел права чи до експертів за допомогою у їх вирішенні.
- Накопичення досвіду розробки власних правил і норм (наприкладі правил для учнів).
- Отримання знань про основні розділи права і уміння їх використовувати для вирішення практичних завдань.

5 КЛАС

№ п/п	Тема	Зміст	Форма проведення
1.	Шкільне самоуправління.	Право дитини на участь в управлінні навчальним закладом. Хто керує нашою гімназією. Що таке самоуправління і для чого воно потрібне? Статут гімназії про шкільне самоуправління. Статут президентської республіки «Злагода». Міні-проект «Самоуправління в нашій гімназії: яким воно повинне бути?». Зустріч із представниками шкільного органу самоуправління і педагогом-організатором.	Круглий стіл Бесіда
2.	Що таке закон і для чого він потрібен?	Чим відрізняються закони від правил? Як створюються закони в нашій державі? Закони про захист прав дитини. Створення законів (на прикладі законів придуманої держави).	Усний правовий журнал
3.	Договір дорожчий за гроші.	Що таке конфлікт і чому він виникає? Способи виходу із конфлікту. Написання правил про взаємовідносини людей. Учимося домовлятися: розробка правил неконфліктної поведінки (на прикладі свого класу).	Бесіда КТС
4.	Світова Конституція про права дітей.	Чому дитина потребує особливої допомоги. Немає прав без обов'язків.	Урок-практикум

Конкурси

1. Конкурс малюнків «Я малюю свої права».
2. Конкурс творів «Якби я був директором гімназії».
3. Конкурс казок «Казка про права людини».

Вікторини

1. Вікторина «Маю право».

6 КЛАС

№ п/п	Тема	Зміст	Форма проведення
1.	Право свобод.	Що таке свобода? Свободи дитини, закріплені в Конвенції про захист прав дитини. Свобода думки, совісті і релігії. Свобода асоціацій і мирних зібрань. Право дитини на вільне висловлювання своїх поглядів і точки зору. Печини обмеження прав і свобод за законом.	Бесіда Правовий калейдоскоп
2.	Право здоров'я.	Конвенція про права дитини про право на використання найкращих послуг охорони здоров'я. Здоровий спосіб життя. Корисне дозволя. Шкідливі звички, як їм протистояти. Що говорить про шкідливі звички закон? Зустріч із прихильниками здорового способу життя, лікарями, наркологом.	Правова година Інформаційний дайджест
3.	Порушення закону.	Держава на сторожі закону (правоохоронні органи). Хто може порушити закон? Порушення прав дитини. Правопорушення підлітків і їх можливі наслідки. Зустріч із представником правоохоронних органів. Пам'ятка «Як не стати співучасником злочину».	Бесіда. Година цікавих фактів. КТС
4.	Православні моральні чесноти.	Гідне життя кожної людини. Знаємо свої права. Рівність прав людей від народження.	Година цікавих фактів Правова гра

Конкурси

1. Конкурс малюнків «Я малюю свої права».
2. Конкурс творів «Якби я був директором гімназії».
3. Конкурс казок «Казка про права людини».

Вікторини

1. Вікторина «Маю право».

7 КЛАС

№ п/п	Тема	Зміст	Форма проведення
1.	Маю право і можу ним скористатися.	Конвенція про права дитини. Правоспроможність і дієздатність. Часткова дієздатність підлітка. Зустріч із представниками комісії у справах неповнолітніх і захисті їх прав, уповноваженим по правах людини.	Бесіда Правова гра
2.	Моє право на освіту.	Конвенція про права дитини про право на якісну освіту. Поняття якості. Право на вибір навчального закладу. Види навчальних закладів. Можливості отримання додаткової освіти. Зустріч із адміністрацією школи, працівниками закладів додаткової і професійної освіти.	Бесіда Урок-тренінг
3.	Обов'язки і відповідальність.	Конституційні обов'язки. Відповідальність і її види. Юридична відповідальність неповнолітніх. Зустріч із працівниками правоохоронних органів.	Бесіда Ділова гра
4.	Злочин і кара.	Відповідальність неповнолітніх. Від безвідповідальності до злочину – один крок.	Усний правовий журнал

Конкурси

1. Конкурс малюнків «Я малюю свої права».
2. Конкурс творів «Моє майбутнє».
3. Конкурс плакатів «Моє право на освіту».

Вікторини

1. Вікторина «Маю право».

8 КЛАС

№ п/п	Тема	Зміст	Форма проведення
1.	Мої перші документи.	Свідоцтво про народження. Паспорт громадянина України. Інші важливі документи в житті людини. Як чинити у випадку втрати документів?	Бесіда Правова гра
2.	Як не стати жертвою злочину.	Злочини проти особистості і власності. Підозріливі ситуації. Безпечні ситуації (на прикладі маршрутів у своєму мікрорайоні). Зустріч із працівниками правоохоронних органів. Складання загальних правил безпеки.	Гра-подорож КТС
3.	Моя сім'я.	Конвенція про права дитини про право на сімейне життя. Для чого потрібна сім'я? Порядок і правила заключення браку. Брачний договір і порядок його складання. Для чого і в яких випадках потрібно скласти брачний договір. Ризики громадянського браку. Права і обов'язки в сім'ї. Пам'ятка «Що треба знати про сім'ю до реєстрації браку».	Бесіда Дискусія КТС
4.	Законослухняна країна. Міф чи реальність?	Права і обов'язки. Мораль і закон. Злочин і кара. Дія і бездіяльність. Від бездіяльності до злочину – один крок.	Диспут

Конкурси

4. Конкурс малюнків «Я малюю свої права».
5. Конкурс творів «Моє майбутнє».
6. Конкурс плакатів «Моє право на освіту».

Вікторини

2. Вікторина «Маю право».

9 КЛАС

№ п/п	Тема	Зміст	Форма проведення
1.	Захист прав власності.	Що таке право власності? Форми власності. Авторське право і інтелектуальна власність. Як стати власником. Порядок захисту прав власності і громадянсько-правова відповідальність. Зустріч із юристами. Пам'ятка «Самозахист прав власності».	Бесіда Відеофільм КТС
2.	Розділи права.	Право. Розділи права. Карне законодавство. Громадянське право. Адміністративне право. Сімейне право. Трудове право.	Бесіда
3.	Право на працю.	Конвенція про права дитини про право на захист від економічної експлуатації і від виконання робіт, що становлять небезпеку для дитини. Права неповнолітніх за Трудовим Кодексом України. Трудовий договір: обов'язкові складові документу. Випадки припинення трудового договору. Складання зразкового документу. Пам'ятка «Куди звертатися у випадку порушення прав працівника?» Пам'ятка для учнів «Як написати резюме?». Зустрічі із спеціалістами центру зайнятості.	Бесіда Вікторина Відеофільм Презентація КТС
4.	Якщо порушили твої права.	Захист прав від усіх форм насильства: міжнародні документи і вітчизняне законодавство. Види правопорушень.	Тренінг
5.	Книга на орбіті закону.	Панорама правової літератури.	Урок-презентація

Конкурси

1. Конкурс творів «Моє майбутнє».
2. Конкурс проектів «Моє право на освіту».

Вікторини

3. Вікторина «Маю право».

СТАРША ШКОЛА

Завдання

- Набуття переконань у необхідності практичного використання права як регулятора в цілому ряді життєвих ситуацій.
- Формування власного ставлення до таких цінностей як справедливість, рівноправність, свобода, вибір, відповідальність і ін.
- Формування готовності і здатності будувати власну поведінку у рамках існуючих законів, свобод і обов'язків.
- Накопичення досвіду розробки і участі в різних соціальних проектах з опорою на власні правові знання і уміння.

10 КЛАС

№ п/п	Тема	Зміст	Форма проведення
1.	Що треба знати, щоб стати підприємцем?	Власність. Види власності. Спадщина. Підприємництво. Чи може підліток займатися підприємницькою діяльністю? Види комерційних організацій. Договори, основні правила їх складання і відповідальність за договором. Ризики підприємницької діяльності. А що за звір такий – гендер.	Бесіда
2.	Вибори демократичній державі.	Права і обов'язки громадян, без реалізації яких неможливе проведення вільних виборів. Кого ми вибираємо? Виборча система в Україні. Право вибирати і бути обраним. Твоя участь у виборчій компанії. Зустріч із працівником виборчого, представниками виборчих органів місцевого самоврядування. Складання пам'ятки «Як вибрати достойних кандидатів?».	Бесіда Захист проектів КТС Правові дебати
3.	Професійна освіта.	Право на отримання професійної освіти. Державні і недержавні освітні установи. Безкоштовна професійна освіта. Платні навчальні послуги. Зустріч із працівниками Згурівського професійного ліцею. Зроби свій вибір. Складання пам'ятки «Вибираючи професійну освіту...».	Бесіда Презентація Бізнес-гра КТС
4.	Демократія очима молоді.	З кого починається громадянин. Права і демократичні свободи в Україні. Якби я знав закон. Діяльність молодіжного парламенту.	Диспут
5.	Твоя правова вікова драбина.	Правова гра.	З участю соціальної служби для молоді

Проекти

1. «Моя справа».

2. «Моя передвиборча програма».

11 КЛАС

№ п/п	Тема	Зміст	Форма проведення
1.	Моє житло.	Хто в домі господар? Отримання житла у власність. Права і обов'язки власників житла. Оплата комунальних платежів. Податки, які платить власник житла. Страх-ування житла.	Бесіда Рольова гра
2.	Служба в армії: право і обов'язок.	Конституція України і інші закони про призовну службу. Служба за контрактом. Захист прав призовника. Зустріч із працівниками військового комісаріату, діючими офіцерами.	Відеофільм Бесіда Година цікавих фактів
3.	Думати про пенсію ніколи не рано.	Що таке пенсія? Види пенсійного забезпечення в Україні. Пенсійні фонди: різнолвиди, способи формування і основні функції. Переваги і ризики розміщення власних збережень у недержавних керуючих компаніях.	Бесіда
4.	Пристрасті, які забирають життя.	Наркотики: реальність чи світ ілюзій. Щоб не стати жертвою злочину. Шкідливість наркотиків.	Тренінг
5.	Неформальні молодіжні рухи.	Правова оцінка сучасних неформальних молодіжних рухів.	Круглий стіл Презентація
6.	Працевлаштування за кордоном. «За» і «проти».		Консультація спеціаліста
7.	Торгівля жінками як проблема праці.	Статистика міграції населення, її причини. Стан і проблеми жінок у сучасній Україні. Торгівля жінками: ситуація в країні, її причини. Шляхи повернення додому. Поради тим, хто виїжджає за кордон.	Усний журнал

Проекти

1. Складання власної програми правової освіти.

РОБОТА З БАТЬКАМИ

Тільки разом з батьками , спільними зусиллями
вчителі можуть дати дітям велике людське щастя .

В. О. Сухомлинський

Завдання:

- Формування позитивного ставлення батьків до соціальних норм, правил, прав і їх використання на практиці.
- Вироблення спільної з дитиною мови спілкування, основаної на існуючих у суспільстві моральних і правових нормах.
- Знайомство з найважливішими правами дитини і способами їх захисту, формування умінь їх використання на практиці.
- Забезпечення безпеки дитини в різних життєвих ситуаціях, що регулюються правом.
- Уміння виділяти правовий зміст життєвих ситуацій і звертатися до джерел права або експертів за допомогою в їх вирішенні.
- Формування здібностей до реальних дій в ситуаціях, що регулюються правовими нормами.

Тематика лекцій для батьків

Клас	Тема
1	Закони виховання в сім'ї. Яким їм бути?
2	Виховання не насиллям у сім'ї.
3	Як навчити сина чи дочку говорити «ні».
4	Дитяча агресивність. Її причини і наслідки.
5	За що ставлять на облік у міліцію.

6	Вільний час для душі і з користю або Чим зайняти вашу дитину.
7	Як уберегти підлітка від насилля.
8	Конфлікти з власною дитиною і шляхи їх розв'язання.
9	Як навчити бути відповідальним за свої вчинки.
10	Що робити, якщо ваша дитина потрапила в міліцію.
11	Закон і відповідальність.
12	Сімейні обов'язки, доручення, права.
13	Правова і моральна відповідальність батьків за виховання дітей.
14	Вирішення проблемних ситуацій із точки зору педагога, юриста, батька.
15	Особливості субкультуросновних неформальних молодіжних течій і рухів.

Використані джерела

1. Іван Дмитрович Бех. Виховання особистості: У 2 кн. — Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади: Наук, видання. — К.: Либідь, 2003. — 344 с.
2. Виховання моральності підростаючого покоління: Науково-метод. посіб. К.І.Чорна та ін.; За ред. К.І.Чорної. — К.: Богдана, 2005. — 288 с.
3. Виховні бесіди: 9-11 класи / Упоряд. Л.Шелестова, Ю.Царенко. — К.: Ред загальнопед. газет, 2004. — 112 с.
4. Виховні бесіди: 5-8 класи / Упоряд. Л.Шелестова, Ю.Царенко. — К.: Ред; загальнопед. газет, 2004. — 128 с.
5. Години спілкування в 9-11 класах / Упоряд. Л.Шелестова, Н.Чиренко. — К.: Вид. дім "Шкіл, світ": Вид. Л.Галіцина, 2006. — 128 с.
6. 23. Години спілкування в початковій школі / Упоряд. О.Кондратюк, В і В.Кравчина. — К.: Вид. дім "Шкіл, світ": Вид. Л.Галіцина, 2006. — 120 с.
7. Катерина Журба. Виховання духовної культури у підлітків: Методичні рекомендації. — К.: ТОВ "Інфодрук", 2004. — 114 с.
8. Концепція превентивного виховання дітей і молоді: Затв. Президією АПН України 25.02.98 р. Протокол № 1-7 /3-21 / В. Оржеховська, О. Пилипенко // Життєтворчий потенціал реабілітаційної педагогіки: Роздуми над пробл. : Збірн / медико-оздоров. соц.-реабілітац. центр для неповноліт. — К. : 2002. — С. 273-278.
9. І.М. Кухар. Основи гуманістичної моралі. 7 клас: Методичний посібник / Ірина Миколаївна Кухар // Класний керівник. — 2008. — №13-14. — 63с. — 7,8.
10. Оржеховская В. М. Использование интерактивных технологий в превентивном воспитании детей и молодёжи: [учеб.-метод. пос.] / В. М. Оржеховская, Т. Е. Федорченко. — К. : ООО "Интерпринт", 2005.

– 130 с.

11. Оржеховская В. М. Твой выбор – ответственное поведение: [учеб.-метод. пос.] / [В. М. Оржеховская, Т. Е. Федорченко, Л. И. Габора, Е. Н. Гасникова.] – К. : ООО “Интерпринт”, 2005. – 148 с.
12. Оржеховська В. М. Дитяча бездоглядність та безпритульність: історія, проблеми, пошуки: [навч.-метод. пос.] / В. М. Оржеховська, В. Є. Виноградова-Бондаренко – К. : Вид-во ТОВ Інфодрук, 2004. – 178 с.
13. Орієнтовний зміст виховання в національній школі: Методичні рекомендації / Кол. авт. за заг. ред. Є.І. Коваленко. — К.: ІЗМН, 1996.- 136 с.
14. О.М. Ворожейкіна «Мій клас – випускний». – Х.: Вид. група «Основа», 2009.- 202с.
15. Права дитини: Збірник документів / Упоряд. В.В.Усенко. — Львів: Оксарт, 1995. - 109 с.
16. Правда про алкоголь та куріння. — К.: Київський міський центр здоров'я, 2007. - 24 с.
17. Предотвращение торговли людьми: Учебно-метод. пособие. — Х.: Изд.-во Нац. ун.-та внутр. дел, 2001. — 174 с.
18. Продовжуємо діалог: Навчальний посібник для підлітків 11-13 років / [Кириленко С.В., Косарева Н.І., Сомова І.Г., Ткачук І.І., Шаповалова В.А.] — К: Вістка, 2006. - 80 с.
19. Профілактика злочинності і проявів насилля серед неповнолітніх у законодавстві та практиці зарубіжних країн: Збірка довідкових матеріалів / Упоряд. В.С.Москаленко; За ред. Б.М.Жебровського. — К.: Вид.-во Європейського університету, 2007. — 106 с.
20. Учнівське самоврядування: проблеми функціонування та перспективи розвитку [практико зорієнтований посібник] // [Г.О.Терпиловська. У.Т.Борушевська, Г.Г.Ковганич та інші] – К.: ТОВ «Енергія плюс», 2008. 176 с.

21. Кроки до здоров'я: Навч.-метод, посіб. /Федорченко Т.Є., Тарасова Т.В./ —І Вид. друге, доп. — Тернопіль: ТзОВ "Терно-граф", 2005. — 144 с.
22. Федорченко Т. Є. Дитяча агресивність : проблеми, профілактика: [навч.-метод. посібник] за заг. ред. В.М.Оржеховської – Черкаси : Чабаненко Ю., 2010. – 269 с.
23. Федорченко Т. Є. Соціально-педагогічні засади профілактики девіантної поведінки школярів в умовах соціокультурного середовища: [монографія] Тетяна Євгенівна Федорченко. – Черкаси : ПП Чабаненко Ю.А. – 2009. – 358 с.
24. Федорченко Т. Є. Профілактика правопорушень підлітків в діяльності шкіл і правоохоронних органів: [навч.-метод. посібник] / Ковальчук М. Я. / за заг. ред. В.М. Оржеховської. – Івано-Франківськ, 2007. – 210 с.
25. Федорченко Т. Є. Рання профілактика девіантної поведінки молодших школярів: [навч.-метод. посібник] / Федорченко Т. Є., Потапова О. В. / за заг. ред. В.М. Оржеховської. – Запоріжжя : “АА ТанDEM”. 2008. – 236 с.
26. Федорченко Т. Є. Робота школи з профілактики вживання учнями психоактивних речовин: стратегії, технології: [навч.-метод. посібник] / Федорченко Т. Є., Топчій І. В. / за заг. ред.. В.М. Оржеховської. – Черкаси : Вид. Чабаненко, 2009. – 248 с.

Навчальний план Згурівської гімназії на 2011 - 2012 навчальний рік

	Навчальні предмети				
		8	9	10	11
Інваріантна складова					
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2
	Світова література	2	2	3	3
	Іноземна мова (англійська)	2	2	5	5
	Іноземна мова (німецька)			3	3
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Правознавство (практичний курс)		1	1	
	Філософія (людина і суспільство)				0,5
	Етика				
	Основи економіки				1
Естетична культура	Музичне мистецтво	1			
	Мистецтво				
	Образотворче мистецтво				
	Художня культура		1	0,5	0,5
Математика	Математика				
	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	1	1
Природознавство	Природознавство				
	Географія	1,5	1,5	1,5	
	Біологія	2	3	1,5	1,5
	Екологія				0,5
	Фізика	2	2	2	2
	Астрономія				0,5
	Хімія	2	2	1	1
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1
	Інформатика		1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	3	2	2
	Основи здоров'я	0,5	0,5		
				1	1

Варіативна складова

	Українська мова				
	Іноземна мова (англ.)	2,5	1,5	1	1
	Іноземна мова (нім.)	2	2		
	Вчимось бути громадянами	1		0,5	
	Громадянська освіта				1
	Права людини			0,5	

Факультативні, індивідуальні, групові заняття та консультації

	Українська мова (інд.)			1	1
	Математика (інд.)			1	1
	Історія (інд.)			1	1
		34,0	34,0	37,0	38,0

Пояснювальна записка

Реалізація варіативної частини плану

Навчально – виховна система роботи гімназії спрямована на виховання в молодого покоління особистісних рис громадянина України, загальнолюдських духовних цінностей, демократизму, патріотизму, підготовки учнів до свідомої активної участі в суспільному житті. Тому у варіативну частину плану введено курси суспільно – гуманітарного спрямування: у 8 класі – *«Вчимося бути громадянами»*, у 10 класі – *«Права людини»*, в 11 класі - *«Громадянська освіта»*.

Директор Згурівської гімназії

В. М. Чужа

Навчальні програми

1. Ремех Т.О., Пометун О.І. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Правознавство. Практичний курс.». 9 клас. Вікторія. 2008р.
2. Палійчук Н.Й., Котюк І.І. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Правознавство. 10 клас (рівень стандарту, академічний рівень)». 10клас, Поліграфкнига. 2010 рік.
3. Програма курсу. «Права людини» 10 клас. А.С.К. 2006 рік.
4. Програма «Вчимося бути громадянами» 8 клас. ж. Історія в школах України, №7. 2007 рік.
5. Арцишевський Р.А., Бакка Т.В. Програма. Громадянська освіта (рекомендовано Міністерством освіти і науки України, протокол № 1/11-2216 від 25 квітня 2001 р.)

Відділ освіти Згурівської районної адміністрації

Районний методичний кабінет

Згурівська гімназія

РОЗРОБКИ УРОКІВ

З ПРАВОЗНАВСТВА

(9 і 10 класи)

Учитель правознавства

Сухенко В.В.

2011

Тема уроку: Де і як можуть працювати неповнолітні.

9 клас

Мета уроку:

- схарактеризувати трудові права, робочий час та час відпочинку неповнолітніх;
- удосконалити вміння учнів розв'язувати правові ситуації, вирішувати проблемну ситуацію методом рольової гри, пояснювати юридичні терміни, аналізувати візуальні джерела, працювати в групах, парах, загальному колі;
- виховувати інтерес учнів до правознавства, до практичного застосування своїх прав у галузі трудових відносин;
-

Очікування:

- описувати права неповнолітніх у трудових відносинах;
- характеризувати особливості робочого часу та часу відпочинку неповнолітніх;
- розв'язувати правові ситуації, пов'язані з пошуком роботи та працевлаштування неповнолітніх;
- оцінювати проблеми пошуку роботи та працевлаштування неповнолітніх;
-

Тип уроку: комбінований.

Методичні прийоми:

- мотивація за допомогою відеофрагменту, робота в групах, аналіз правової ситуації, рольова гра, робота з джерелом, робота з юридичними термінами, метод «Знаємо - Хочемо знати - Дізналися».

Обладнання:

- дошка, підручник §22, комп'ютер, проектор, робочі зошити, папір, маркер, фрагмент відеофільму «Попелюшка», підбір статей з Кримінального кодексу України, тести, листок оцінювання.

СТРУКТУРА УРОКУ

.Організація

Привітання. Представлення.

Я впевнений, що ви добре попрацювали вдома і легко розв'яжете тести з розділу «Твої права у трудових відносинах»

Перевірка тесту

I. Визначте, яка умова трудового договору є обов'язковою

1. Трудова функція працівника

II. Визначте, у якому випадку діяльність особи (осіб) є підприємницькою

2. Група хлопців організувала підприємство з ремонту побутової техніки

III. Продовжіть речення

... - це резюме

IV.

	Паспорт	Свідоцтво про народження	Трудова книжка	Документ про освіту або кваліфікацію	Дозвіл батьків про вступ на роботу
15-річний випусник 9 класу, який уперше поступає на роботу на час канікул	-	+	-	-	+
38-річний слюсар, який перейшов на нове місце роботи	+	-	+	+	-
17-річний випусник 11 класу, який уперше поступає на роботу кур'єром	+	-	-	-	-

2.Актуалізація.

Розв'язування тестів (Додаток 1)

- коментар вчителя до роботи з тестом та його оцінювання, а також заповнення *Листка оцінювання* кожного етапу уроку (Додаток 2);
 - перевірка правильності розв'язання тесту (слайд).
- Оцінку кожен учень самостійно виставляє у свій листок оцінювання.

3.Мотивація.

Перегляд відеофрагменту казки «Попелюшка».

Робота в загальному колі:

- *Що зображує фрагмент?*
- *Як можна охарактеризувати героїню фрагменту з точки зору права?*
- *Як ви думаєте, про що в нас сьогодні піде мова на уроці, яку тему ми будемо розглядати?*

Оголошення теми, мети, плану (учні записують в зошит), **очікувань** (слайд) текст слайду читають вголос по черзі)

План уроку

1. Як законодавство регулює працю неповнолітніх
2. Як законодавство захищає дітей від експлуатації

4. Побудова знань.

Метод:

«Знаємо – Хочемо дізнатися – Дізнаємося»

- *Що вам відомо про працю неповнолітніх?*
- *Що ви хочете дізнатися про неї?*

Робота в групах з джерелами. Кожна група опрацьовує 2 статті (Ст.51,188,190,191,194 Кодексу законів про працю України, стаття 10 із закону «Про відпустки»).

- *Чи збіглися ваші очікування з новою інформацією?*
- *Що нового ви дізналися про працю неповнолітніх?*
- *Поставте собі оцінку за роботу в групі на цьому етапі роботи.*

Отже, ми дізналися про те, як наше законодавство регулює працю неповнолітніх.

Для закріплення ваших знань проаналізуємо правову ситуацію.

Робота в загальному колі:

Хлопці 14 років шукають роботу, чи є актуальною ця ситуація для нашого часу?

Чи намагалися ви знайти роботу?

Як взагалі неповнолітньому можна знайти роботу?

Вчитель записує відповіді учнів на дошці.

- *Хто з вас влаштовувався на роботу?*
- *Чи існують ризики для неповнолітніх під час працевлаштування?*

Пропоную дати відповіді на ці запитання за допомогою рольової гри.

Робота в групах:

Учні об'єднуються у дві групи. Отримують завдання (Додаток 3). Одна група представляє роботодавця, інша підлітка, котрий наймається на роботу. Учні розігрують ситуацію в ролях.

Робота в загальному колі:

- *Уявіть собі, що Максим погодився на пропозицію роботодавця;*
- *Яку відповідальність нестиме роботодавець? (Дайте відповідь, опрацювавши статтю 150. ч.1 Кримінального Кодексу України).*
- *Чи є дія роботодавця експлуатацією дитини?*
- *Як вищеозначена стаття ще пояснює термін «експлуатація»?*
(кожна група по черзі дає відповідь).
- *Що дала вам ця вправа?*
- *Чи зможете ви у майбутньому уникнути ризиків при працевлаштуванні?*

Даний етап роботи оцінює вчитель.

Робота в загальному колі.

А тепер повернемося до нашої Попелюшки (слайд)

Питання до відеофрагменту:

- Чи знайшли ви ознаки експлуатації в діях мачухи щодо Попелюшки?
- Як захистити її права?

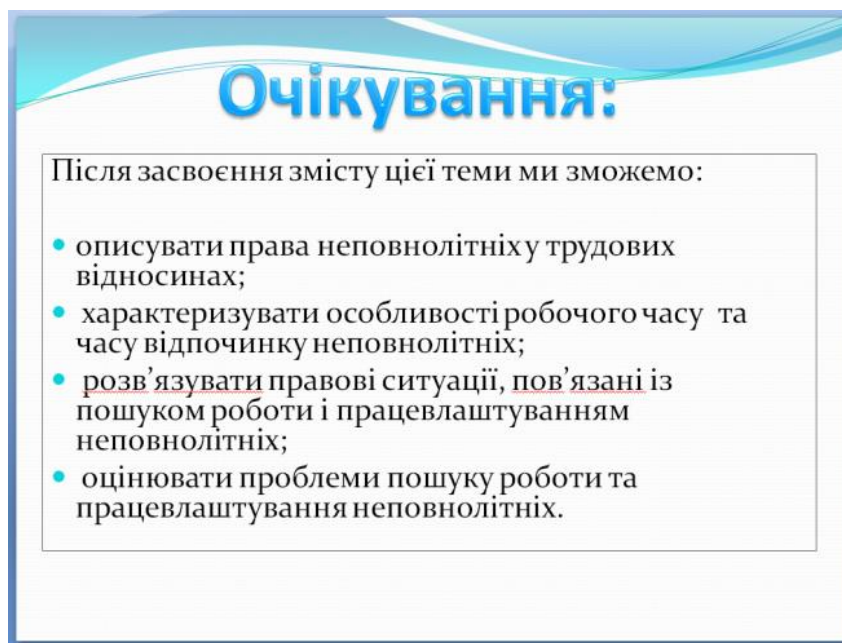
Запитання:

-Чи буде інформація, яку ви отримали на уроці, важливою і корисною для вас? Чому?

-Чи реально знайти роботу для неповнолітнього, яка б його влаштовувала? Чому?

5.Рефлексія.

Підведення підсумків (*Листок оцінювання*). Аналіз очікувань.

Очікування:

Після засвоєння змісту цієї теми ми зможемо:

- описувати права неповнолітніх у трудових відносинах;
- характеризувати особливості робочого часу та часу відпочинку неповнолітніх;
- розв'язувати правові ситуації, пов'язані із пошуком роботи і працевлаштуванням неповнолітніх;
- оцінювати проблеми пошуку роботи та працевлаштування неповнолітніх.

6.Домашнє завдання. §22.

Додаток 1.

ТЕСТИ

- I. Визначте, яка умова трудового договору є обов'язковою.
1. Трудова функція працівника.
 2. Пільги, що надаються працівникові.
 3. Вік виходу працівника на пенсію.
 4. Строк дії трудового договору.
- II. Визначте, у якому випадку діяльність особи (осіб) є підприємницькою.
1. Дев'ятикласник на прохання сусідки відремонтував огорожу двору, отримавши за це невелику винагороду.
 2. Група хлопців організувала підприємство з ремонту побутової техніки.
 3. Група жителів Одеси створила благодійний фонд для надання допомоги інвалідів за рахунок добровільних пожертв.
 4. Художник намалював картину та подарував її місцевому музею.
 5. Водій влаштувався працювати у фірму "Супер таксі".
- III. Продовжіть речення

Короткий виклад ваших досягнень професійного та життєвого досвіду – це _____

- IV. Визначте, які документи має подати при вступі на роботу кожна із зазначених осіб, поставивши позначки («+» і «-») у таблиці:

	Паспорт	Свідоцтво про народження	Трудова книжка	Документ про освіту або кваліфікацію	Дозвіл батьків про вступ на роботу
15-річний випускник 9 класу, який уперше поступає на роботу на час канікул					
38-річний слюсар, який перейшов на нове місце роботи					
17-річний випускник 11 класу, який уперше поступає на роботу кур'єром					

Листок оцінювання

учня(учениці) _____

№	Вид роботи	Максимальна кількість балів	Самооцінка	Оцінка вчителя
1	Тест	6		
2	“Знаємо-Хочемо дізнатися-Дізналися”	2		
3	Аналіз правової ситуації	2		
4	Рольова гра	3		
5	Робота з джерелом	1		
6	Висновки	1		

Загальна кількість балів

РОЛЬОВА ГРА

Максиму 14 років. Він вирішив влаштуватися на роботу під час літніх канікул у типографію газети «Новини дня» кур'єром. Максим добре знає законодавство (вчиться в 9-му класі ЗОШ №1), хоче влаштуватися тільки через підписання трудового договору.

Завдання для Максима:

Толерантно, аргументовано переконати пані Марію взяти його на роботу і підписати трудовий договір.

Пані Марія, редактор приватного видавництва газети «Новий день», зацікавлена у послугах неповнолітніх, оскільки працівників бракує (літо – пора відпусток), а на роботі неповнолітніх можна зекономити... Тому пані Марія переконана, що їй краще не укладати трудовий договір.

Завдання для пані Марії:

Взяти на роботу Максима, переконавши його в недоцільності підписання трудового договору.

Тема: Правоохоронні органи України.

10клас

Мета: ознайомити учнів із системою правоохоронних органів України, їх

статусом, функціями, особливостями діяльності;

формувати навички аналізу складних життєвих ситуацій з метою обрання правомірного варіанту їх вирішення;

виховувати в учнів непримиренність до правопорушень, розуміння необхідності участі громадськості у правоохоронній діяльності.

1. Обладнання: Конституція України, підручник §16 С. 119 – 126.

Основні поняття: міліція, Служба безпеки України, Прокуратура України, Адвокатура України.

Тип уроку: комбінований.

Структура уроку

I. Організаційний момент

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

III. Вивчення нового матеріалу

1. Система правоохоронних органів України.

2. Міліція.

3. Служба безпеки України.

4. Прокуратура України.

5. Адвокатура України.

IV. Закріплення нових знань і вмінь учнів

V. Підсумки уроку

VI. Домашнє завдання

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ І ВМІНЬ УЧНІВ

Індивідуальне завдання.

Відтворити на дошці схему «Судова система України».

Цифрова розминка.

Наведіть юридичне значення цифр, з якими ви зіткнулися під час вивчення судової системи: 3 (стаж роботи в галузі права, необхідний для призначення судді суду загальної юрисдикції), 5 (строк повноважень судді, якого призначено вперше; кількість членів судової колегії при розгляді справ, у яких можливе винесення вироку про довічне позбавлення волі), 9 (строк повноважень судді Конституційного Суду України), 10 (строк проживання на Україні, необхідний для обрання суддею суду загальної юрисдикції; стаж роботи у галузі права, необхідний для обрання суддею Конституційного Суду України); 18 (кількість суддів Конституційного Суду України), 25 (мінімальний вік судді суду загальної юрисдикції), 40 (мінімальний вік судді Конституційного Суду України), 65 (граничний вік, у якому суддя суду загальної юрисдикції може обіймати свою посаду) тощо.

Бесіда.

Як ви можете пояснити принципи правосуддя в Україні?

Перевірка домашнього завдання.

Учитель організує роботу з обговорення питання щодо позитивних та негативних наслідків введення суду присяжних в Україні.

Учитель пропонує учням вказати на помилки, неточності, які припущено їхнім товаришем, що працював біля дошки; коригує надані відповіді.

Практикум.

Визначити за наведеними ситуаціями, який з існуючих в Україні судів має розглядати ту чи іншу справу.

Ситуації: Верховна Рада Автономної Республіки Крим прийняла закон про створення Збройних Сил АРК (Конституційний суд України); жінка бажає розлучитися з чоловіком (загальний суд); юнака обвинувачують в скоєнні пограбування (загальний суд); залізницею під час перевезення вантажу фірми втрачено його частину (господарський суд) тощо.

ІІІ. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Система правоохоронних органів України.

Евристична бесіда.

1. Як ви вважаєте, на забезпечення якої функції держави спрямовано створення правоохоронних органів.

2. Виходячи з власного життєвого досвіду, художніх фільмів, повідомлень засобів масової інформації, назвати державні органи, які призначені для забезпечення і підтримання правопорядку в країні.

Учитель допомагає учням у виконанні завдання навідними запитаннями, нагадує відомі їм літературні твори, кінофільми, події місцевого життя; складає на дошці перелік органів, що назвали учні, коригує та доповнює його. Отриманий перелік має такий вигляд: міліція, Служба безпеки України, прокуратура, адвокатура.

3. Міліція. Розповідь вчителя.

Згідно із Законом України «Про міліцію» (20.12.1990 р.) міліція в Україні — державний озброєний орган виконавчої влади, який захищав життя, здоров'я, права і свободи громадян, власність, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань.

Міліція є єдиною системою органів, яка складається з підрозділів.

Основними завданнями міліції є забезпечення особистої безпеки громадян; запобігання і припинення правопорушень; охорона громадського порядку; виявлення і розкриття злочинів; забезпечення безпеки дорожнього руху; захист власності; виконання кримінальних покарань тощо.

3. Служба

безпеки

України.

Розповідь вчителя.

Служба безпеки України — це державний правоохоронний орган спеціального призначення, який забезпечує особливі функції: діяльність по забезпеченню саме державної безпеки, контррозвідувальна діяльність, попередження, виявлення та розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, тероризму, корупції тощо.

Громадськість України через засоби масової інформації та в інших формах у визначеному законодавством порядку інформується про діяльність Служби безпеки України.

4. Прокуратура

України.

Слово вчителя.

Прокуратура України — єдиний правоохоронний орган, діяльності якого присвячений окремий розділ Конституції.

Робота з документом.

Опрацювати текст розділу VII Конституції України [17, с. 39] і визначити функції, які виконує прокуратура України.

Учитель направляє роботу учнів, наголосивши, що однією з основних функцій прокуратури є функція підтримання державного обвинувачення у судах.

Завдання.

Визначте, реалізації якого з принципів судочинства сприяє ця функція. (Принцип змагальності в судовому процесі.)

Учитель узагальнює відповіді учнів і визначає другу функцію — захист і представництво інтересів громадянина або держави в судах.

Завдання.

Запропонуйте випадки, у яких прокурор має виступити на захист громадянина.

(Це мають бути, насамперед, випадки, коли особа сама не здатна повною мірою захистити себе,— діти, інваліди).

Прокуратура здійснює також функції нагляду за дотриманням законів правоохоронними органами (краще саме таким чином назвати оперативно-розшукову діяльність, дізнання, слідство), дотриманням законів у місцях позбавлення волі, виконанням інших покарань. Також прокуратура здійснює так званий загальний нагляд, що означає перевірку органами прокуратури дотримання законів у будь-яких установах, організаціях, на підприємствах.

У прокуратури існує ще одна функція — функція слідства, про яку докладніше йтиметься на наступному уроці.

Генеральний прокурор України призначається Президентом України за згодою Верховної Ради України та може бути ним звільнений з посади. Верховна Рада має право висловити недовіру Генеральному прокуророві, що кличе за собою його відставку. Строк повноважень Генерального прокурора України та підпорядкованих йому прокурорів — п'ять років.

Прокуратура України становить єдину централізовану систему, яку очолює Генеральний прокурор України з підпорядкуванням нижчестоящих прокурорів вищестоящим прокурорам, тобто має виключно вертикальне підпорядкування. З метою найбільш якісного розуміння учнями терміну «вертикальне підпорядкування», доцільно використати схему на дошці, звернувши увагу як на горизонтальне, так і на вертикальне підпорядкування в системі управління освітою або охороною здоров'я та виключно вертикальну систему підпорядкування в системі органів прокуратури.

Генеральна прокуратура України

Прокуратури АРК областей, міст Києва і Севастополя

Прокуратури міські, районні, міжрайонні, інші.

5. Адвокатура України. Розповідь вчителя.

На відміну від інших правоохоронних органів адвокатура України є добровільним професійним громадським об'єднанням, покликаним згідно з Конституцією України сприяти захисту прав, свобод та представляти законні інтереси громадян України, осіб громадянства, юридичних осіб, подавати їм іншу юридичну допомогу.

З а п и т а н н я .

1. У яких випадках ви вважали б доцільним звернутися за допомогою до адвоката?

2. У яких кінофільмах показується діяльність адвокатів та в чому вона полягає?

Учитель направляє хід обговорення на те, щоб учні загадали виконання адвокатом обов'язків по захисту підсудного в суді і під час слідства,

ведення адвокатом переговорів від імені клієнта, надання консультацій, допомогу в складанні документів. У разі необхідності учитель доповнює відповіді учнів.

Розповідь вчителя.

Останнім часом участь адвокатів у житті громадян нашої країни зросла, їх роль в Україні суттєво змінюється. Добре відомі з зарубіжних фільмів фрази типу «Я не буду давати свідчень без свого адвоката», «Зв'яжіться з моїм адвокатом», «Я повинен проконсультуватися з адвокатом» повністю відповідають нормам чинного українського законодавства, відбивають право громадянина, якого підозрюють або звинувачують у правопорушенні, на допомогу адвоката, зустріч з ним до першого допиту, право кожного доручити адвокату представляти свої інтереси.

Слід зазначити, що певні функції в правоохоронній сфері мають також прикордонники, митники, податківці тощо.

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ НОВИХ ЗНАНЬ І ВМІНЬ УЧНІВ

Практикум.

До дошки учитель викликає трьох учнів, кожний з яких отримує комплект карток (формат приблизно 210 x 297 см на цупкому папері або картоні) з написами «Адвокатура», «Прокуратура», «Міліція». Учитель пропонує життєві ситуації, у яких опинилися учні або їх родина, учні повинні визначитися і підняти картку з назвою відповідного органу, до якого слід звернутися у цій ситуації. Інші учні коментують відповіді своїх товаришів, зазначають, чи правильно визначено правоохоронний орган, пояснюють свою думку.

Ситуації:

1. Вашого друга затримали працівники міліції, які, за його словами, побили його у райвідділі.

(Можна звернутися до прокуратури, яка здійснює нагляд за правоохоронними органами.)

2. Телевізор, куплений вашою родиною у магазині, вийшов з ладу під час гарантійного строку, а магазин відмовився ремонтувати його. (Доцільно звернутися до адвоката, який допоможе підготувати документи для звернення до суду.)

3. Вашого родича звинувачують у скоєнні злочину. (Необхідно звернутися до адвоката.)

4. Ви стали свідком дорожньо-транспортної пригоди. (Доцільно звернутися до органів міліції, один з підрозділів якої (ДАІ) займається наглядом за дорожнім рухом.)

5. У вашого батька виникли проблеми на роботі. Його попередили про звільнення, але він вважає звільнення незаконним і хоче отримати юридичну консультацію. (Необхідно звернутися до адвокатури.)

6. Прийшовши додому, ви виявили, що двері квартири кимось зламано. (Потрібно звернутися до міліції, яка займається розкриттям злочинів і пошуком злочинців.)

Учитель аналізує кожну відповідь учнів, вказує на пропущені помилки, звертаючи увагу учнів на записані на дошці функції правоохоронних органів.

V. ПІДСУМКИ УРОКУ

Учитель підводить підсумки уроку і відзначає, що однією з ознак і правової держави є дієва система правоохоронних органів, ефективне виконання ними своїх обов'язків. Саме тому Україна сприяє розвитку правоохоронних органів. Обов'язок кожного свідомого громадянина — не залишатися осторонь правопорушень, надавати правоохоронцям посильну допомогу.

VI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

2. Опрацювати підручник §16 С. 119 – 126.

3. Опрацювати текст розділу VII Конституції України.

Відділ освіти Згурівської районної адміністрації

Районний методичний кабінет

Згурівська гімназія

ПОЗАКЛАСНІ ЗАХОДИ

З ПРАВОВИХОВНОЇ РОБОТИ

2011

Відділ освіти Згурівської районної адміністрації

Районний методичний кабінет

Згурівська гімназія

Ігрова програма з правового виховання «Закон і я»

Підготувала педагог-організатор О.О. Мурдід

2011р.

Мета: формування громадянської позиції, правової і моральної культури старшокласників.

Завдання:

- формувати в учнів уявлення про правовий простір;
- сприяти популяризації правових знань;
- сприяти інтелектуальному розвитку школярів.

Обладнання: гонг, гральний кубик, комп'ютер, мультимедійний проектор.

Ведучий: Добрий день, дорогі друзі! Ми раді вітати вас у цьому залі на грі «Щасливий випадок» - «Закон і я». Надіємося, що ви із цікавістю і користю для себе проведете тут час, будете активними учасниками заходу.

Сьогодні наша гра присвячена правовим знанням і законам. Напевно, не треба зайвий раз говорити про те, наскільки важлива ця область людської діяльності для життя і нормального існування людей. Уся історія людства свідчить про неупинний рух у напрямку цивілізованого правового простору.

Саме тому у нас обов'язковими будуть запитання пов'язані з цією тематикою. Але закони – це правила, які регламентують життя суспільства, тому у нас будуть запитання, присвячені і іншим сторонам людської життєдіяльності.

На завершення хочу вам побажати, щоб протягом сьогоднішньої гри у нас не було місця несправедливості, а була тільки чесна і законна гра.

В заключение я хочу вам пожелать, чтобы в течение сегодняшней игры у нас не было места несправедливости, а была только честная и законная игра.

«Щасливий випадок» вітає своїх учасників! Сьогодні грають команди «Адвокати» і «Юристи». (Представлення команд). А зараз хочу представити вам наше журі, яке строго і справедливо буде оцінювати гру. Отже вітайте!

1 гейм «Приємно познайомитись» (звук гонгу)

За 2 хвилини командам необхідно придумати візитку, використовуючи опорні слова: **прийшли, знайшли, правовий турнір, громадянин, виконувати, хлопці й дівчата, знати, грати, застосовувати, перемагати, не сумувати.**

Гра із залом «Аукціон наших прав».

2 гейм «Далі...Далі...»

Кожна команда по черзі кидає ігровий кубик. Якщо на верхній грані кубика випадає одиниця, команда за правильну відповідь отримує один бал. Якщо випадає ноль – перехід ходу, а якщо підкова – це значить, що у команди «щасливий випадок», за правильну відповідь вона отримає п'ять балів. Час на обдумування відповіді – 30 секунд.. У процесі гейму кожна команда кидає кубик 3 рази.

1. Що таке право? (сукупність усталених державою правил, що регулюють суспільні стосунки між людьми).
2. Назвіть основний закон держави. (Конституція).
3. Чому права дитини спеціально виділили із прав людини? (Дитина потребує особливого захисту, тому що вона слабша, ніж дорослі).
- 4 Автор першої Конституції України. (Пилип Орлик 1711р.).
5. У якому році ООН прийняла особливий документ під назвою «Конвенція про права дитини»? (1989р.).
6. У якому році Генеральна Асамблея прийняла Загальну декларацію прав людини? (1948р.).
7. Назвіть три гілки державної влади в Україні. (Законодавча, виконавча, судова).
8. Авраам Лінкольн писав: «Народне управління, яке здійснюється народом, ради народу – це і є ...». Що? (Демократія).
9. Що таке Конвенція? (Від латинського договір, угоду).
10. Коли дитина тільки народилася, у неї уже є права? Якщо є, то які? (Так. На життя, сім'ю, ім'я, громадянство).
11. Країна, яка першою офіційно прийняла конституцію. (США).

12. Із якого віку неповнолітні несуть кримінальну відповідальність? (Із 16-ти років, лише за особливо тяжкі злочини – з 14-ти років).

3 гейм «Заморочки із бочки»

Першою тягне бочки та команда, яка набрала найменше очок. Ведучий зачитує команді запитання, номер якого вказаний на бочці. При правильній відповіді команда отримує 2 бали. Час на обдумування – 30 секунд. Якщо на бочці випадуть букви «ЩВ», то команда отримує в подарунок 3 бали.

Завдання: назвіть дати державних свят, святкових днів і пам'ятних днів України.

1.	День Конституції України	28 червня
2.	День незалежності України	24 серпня
3.	День Соборності України	22 січня
4.	Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту	27 січня
5.	День пам'яті Героїв Крут	29 січня
6.	Міжнародний день рідної мови	21 лютого
7.	Всесвітній день здоров'я	7 квітня
8.	Міжнародний день Землі	22 квітня
9.	День партизанської слави	22 вересня
10.	День українського козацтва	14 жовтня
11.	Всесвітній день прав дитини	20 листопада
12.	День пам'яті воїнів-інтернаціоналістів	15 лютого

4 гейм «Темна конячка»

Ведучий зачитує кілька «скарг» тварин, право на життя у яких людина іноді порушує. Командам пропонується відгадати, про кого йде мова з трьох спроб. 1-ша спроба – 3 бали, 2-га спроба – 2 бали, 3-тя – 1 бал.

Скарга 1.

1. Сама розумію, що не красуня.

2. Коли я з'являюсь – люди лякаються. Можуть кинути в мене камінь або штовхнути ногою. А за що?

3. Це ж вигадали, що від мене бородавки на руках бувають. Вигадка якась. (Жаба).

Скарга 2.

1. Нами лякають маленьких дітей.

2. Є період, коли на нас дозволене полювання.

3. Але ж ми вважаємося санітарами лісу.

Скарга 3.

1. На земній кулі немає, мабуть, такої істоти, про яку розказували б стільки легенд і небилиць, як про нас.

2. Не подобається, що ми не схожі на звичайних птахів і звірів. Що ж нам робить?

3. Так, темноту ми любимо, бо такими ми народились. (Летючі миші).

5 гейм «Ти мені, я тобі»

За 2 хвилини командам необхідно підготувати по 2 запитання суперникам з правової тематики. За найшвидшу і правильну відповідь команда одержує бал, якщо відповіді немає – бал отримує команда, яка задала запитання.

Гра з глядачами «Шифрувальники». Болільники команд складають як можна більше слів-іменників у називному відмінку однини із літер слова «конституція».

6 гейм «Таке буває...»

Ви, напевно, знаєте про такі види крадіжок приватної чи державної власності, як пограбування, власне крадіжка, розбій, махінації. Зараз кожна команда отримає завдання зробити інсценізацію певної ситуації. Ваше завдання – як можна швидше визначити, до якого виду крадіжок відноситься кожна мініатюра.

1. Хлопець просить у товариша диск із грою на один день, обіцяє повернути завтра. Наступного дня на питання «Де мій диск?» робить здивоване обличчя зі словами: «Який диск? Тобі що, приснилось?» (Махінації).

2. Хлопець стоїть із мобільним телефоном у руці. Підходить інший і просить подзвонити. Перший дає, другий чимдуж тікає з телефоном. (Грабіж).

3. Дівчина іде і розмахує сумочкою. Підскакує хлопець і вириває із рук сумочку так, що дівчина падає. Тікає. (Розбій).

Хлопець заходить у будинок до свого однокласника і просить дати англійський словник. Поки хазяїн зі словами «Зараз принесу» виходить із кімнати. Гість помічає на столі наручний годинник, кладе його собі в карман, бере із рук однокласника словник, дякує і йде. (Крадіжка).

Гра з глядачами «Так чи ні»

1. Чи правда, що право на життя відноситься до соціальної групи прав? (Ні. Це особиста група прав).

2. Чи правда, що мати має більше прав і обов'язків по відношенню до своїх дітей? (Ні. Батьки користуються рівними правами по відношенню своїх дітей. Кодекс про шлюб і сім'ю, Ст. 76).

3. Чи правда, що алкогольне оп'яніння є пом'якшуючою вину обставиною при здійсненні злочину. (Ні. Навпаки, обтягуючою).

4. Чи правда, що членами є 185 держав світу? (Так).

5. Чи правда, що допит неповнолітнього повинен проходити в присутності педагога? (Так).

6. Чи правда, що повнолітні діти зобов'язані утримувати непрацездатних, потребуючих допомоги батьків? (Так. Кодекс про сім'ю і шлюб, Ст. 100).

7. Чи правда, що дитина-інвалід не має права вступати до інституту? (Ні).

8. Чи правда, що діти до 10 років мають право на безкоштовний проїзд у громадському транспорті? (Ні. До 7 років).

9. Чи правда, що діти мають право на таємницю своєї кореспонденції, телефонних і інших повідомлень. (Так).

10. Чи правда, що діти мають право вільно висловлювати свою думку і зустрічатися зі своїми однолітками для висловлювання своїх поглядів тільки під опікою батьків? (Ні).

7 гейм «Вустиами маляти»

У цьому геймі своїми роздумами діляться малята (включається аудіо або відеозапис). Вам необхідно визначити «поняття» і записати на папері. На обдумування дається 30 секунд.

1. Це великий дім, туди приводять поганих дядьків і тіток.
2. Там їх сварять і навіть можуть покарати.
3. У цьому домі є строгий дядько, він стукає молотком, і всі встають.

(Суд).

1. Вони бувають різні.
2. Люди повинні їх знати, щоб усе було добре.
3. Мама говорить, що їх порушувати не можна.

(Закони).

1. Це є у кожного.
2. А ви знаєте, ми їх любимо, тому що вони нам багато дозволяють.
3. Тому ми можемо жити, навчатися, відпочивати, усе говорити.

(Права)

1. Так робити дуже погано і не красиво.
2. Якщо це трапиться, то можна позвати дядька міліціонера.
3. Як не соромно забирати чуже без дозволу.

(Крадіжка)

8 гейм «Гонка за лідером»

Командам за одну хвилину необхідно відповісти на найбільшу кількість запитань.

1. Чи можна застосовувати по відношенню дітей до 15 років затримання, арешт, попереднє затримання? (Можна).
2. Після досягнення якого віку діти мають право на самостійний вибір релігії? (15 років)
3. Чи можуть присудити смертну кару неповнолітньому? (Ні).
4. Чи являється неповноліття пом'якшуючою обставиною при визначенні покарання за злочин? (Так).
5. Як називається переслідування, ущемлення громадянських і людських прав, а то і знищення цілого народу, нації? (Геноцид).
6. Чи вважається громадянином дитина? (Так).
7. Отримувати освіту. Це право дитини чи обов'язок? (Право).
8. Гідно і культурно вести себе в школі – це право дитини чи обов'язок? (Обов'язок).
9. Із якого віку можна вступати в шлюб? (Із 18 років).
10. Як називаються дії, що порушують закон і які підлягають кримінальній відповідальності? (Злочин).
11. Певне коло дій, що покладене на кого-небудь і покликане до неухильного виконання. (Обов'язок).
12. Міра впливу проти здійсненого злочину, проступку. (Покарання).
13. Нормативний акт, найвищий представницьким органом держави. (Закон).
14. Рішення суду по будь-якій справі про вину чи невинність кого-небудь. (Вирок).
15. Зіткнення, серйозні розбіжності, спори. (Конфлікт).

Підведення підсумків гри. Слово журі.

Ведучий: Шановні друзі! Тільки у відповідності з тим, як суспільство захищає своїх дітей і піклується про них. Вимірюється його цивілізованість,

перевіряється його гуманність, демократичність і складається його майбутнє. А кожен із нас повинен пам'ятати, що правова культура починається зі знання своїх прав і обов'язків у цьому суспільстві і їх точне дотримання. Усього вам найкращого і до нових зустрічей!

Використані джерела

1. Васькович Й. Проблема правового виховання молоді // Право України. – 1997.– № 2. – С. 49–50.
2. Воробьева О. А. правовое воспитание несовершеннолетних. // Педагогика и психология, теория и методика обучения, 2002, № 6. – с. 171 – 173.
3. Головченко В. В., Нелін Г. І. Правове виховання учнівської молоді: Питання методології та методики. – К.: Наукова думка 1993. – 138 с.
4. Марковичева Е. В. Актуальные проблемы правового воспитания и гражданского образования // Стандарты и мониторинг в образовании. 2000. № 2.
5. Попов В. В. Правовое воспитание как необходимая предпосылка формирования правосознания // Психопедагогика в правоохранительных органах. 2000. 1 (13).— с. 10
6. Суханов С. В основе преподавания – комплексный подход (о личностно-ориентированном подходе к правовому обучению) // Учитель. 2001. № 5.° С. 56–57.
7. Фіцула М. М. Правове виховання учнів: Методичний посібник. – К.: ІЗМН, 1997. – 148 с.

Відділ освіти Згурівської районної адміністрації

Районний методичний кабінет

Згурівська гімназія

Ділова гра «Людина і закон»

Підготувала педагог-організатор О.О. Мурдід

2011р.

Ділова гра «Людина і закон» (для учнів старших класів)

Мета проведення: сприяти розумінню учнями того, що наше життя регулюється законами, що людина в суспільстві не може бути вільною від законів цього суспільства, що торжество справедливості багато в чому залежить від знання законів; розвивати увагу, кмітливість, логічне мислення; виховувати повагу до своїх і чужих прав та свобод.

Підготовчий період:

Групи отримують завдання: підготувати проекти конституцій гімназії, класу, безлюдного острова. Придумати сюжет про те, заздрість, брехня, легковажність можуть призвести до серйозних правопорушень. Підібрати прислів'я і приказки, що висловлюють думку: коли не дотримуються моральних законів - це не приводить до добра.

Готуються наочні матеріали (малюнки, вислови, картки із завданнями).

Тип уроку: ділова гра.

Хід уроку

I. Організація класу.

Учитель: Сьогодні одним із пріоритетних напрямів загальнодержавної політики країни стоїть проблема безпеки громадян, охорона їх життя та здоров'я. Ст. 3 Конституції України проголошує, що «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави». Життя є одним із основних природних благ людини. Без нього всі інші блага, права та свободи втрачають свій сенс. Це стверджується тим, що всі люди вільні і рівні у своїх правах та гідності. На захисті цих прав та інтересів особи стоїть кримінальний закон. Життя кожної людини, як об'єкт кримінально-правової охорони, не має ніяких юридичних особливостей і відмінностей.

II. Мотивація навчальної діяльності. Права дітей – одна з найбільш наболілих проблем нашого суспільства. За даними опитування Українського інституту соціальних досліджень, рівень правової культури та знання дітьми своїх прав і обов’язків досить низький. Майже кожна 6-ста дитина взагалі не знає законів, які її захищають. Можна також бути впевненим, що батькам також бракує елементарної обізнаності щодо прав своїх дітей, обов’язків і відповідальності у багатьох життєвих ситуаціях.

III. Повідомлення теми і мети уроку.

Сьогодні під час нашої ділової гри «Людина і закон» ми будемо говорити про те, що закон обов’язковий для всіх, не зважаючи на стать, колір шкіри, майновий стан, місце проживання. Тож почнемо!

Учитель: Високо на світлому Олімпі царює Зевс, оточений сонмом богів. Із Олімпу розсилає він людям свої дари і утверджує на землі порядок і закони. У руках Зевса долі людей: щастя нещастя, добро і зло, життя і смерть.

Дві великі посудини стоїть біля воріт палацу Зевса. У одній – дари добра, а в іншій – зла. Зевс черпає із посудин добро і зло і розсилає людям.

Горе тому, хто порушить усталений Зевсом порядок на землі і не дотримається його законів. Біля трону Зевса стоїть богиня, яка охороняє закони. Вона скликає за велінням громовержця збори богів на Олімпі і народні збори на землі, спостерігає, щоб не порушувався порядок і закон. І так, 1-ше завдання: Як зображувалася богиня? Як зовуть богиню правосуддя у грецькій міфології? Що означають символи, з якими вона зображується?

Учитель: Однак, можна сказати, що не завжди людина могла надіятись на справедливе рішення правосуддя, тобто закон був частіше за все на стороні багатого і сильного. Відомий вислів англійського короля Річарда III: «Кулак нам совість, а закон нам – меч!». Або прислів’я: «Із сильним не борись, а із багатим не судись». Справедливість не завжди на висоті, якщо правосуддя із великими труднощами пробиває собі дорогу. Світ схильний до небезпеки зі сторони різних темних сил. Життя суспільства регулюється законами. Серед

законів вищою юридичною силою володіє Конституція. Вона гарантує нам наші основні права і свободи.

Увага! Друге завдання: Коли була прийнята нині діюча Конституція України (напишіть)? Складіть статтю Конституції із окремих слів, фраз. Зачитайте і прокоментуйте її зміст. (Іде захист конституцій школи, класу і безлюдного острова).

Учитель: Крім суспільних, державних норм і прав є і моральні закони. Народ завжди засуджував тих, хто порушував їх. Увага! Третій конкурс - конкурс прислів'їв і приказок.

Учитель: 4-ий конкурс. Іноді прояв таких людських пороків, як заздрість, брехня, легковажність можуть призвести до серйозних правопорушень. А зараз - конкурс сюжетів на дану тему. Визначте, коли настає моральна і правова відповідальність.

Учитель:

П'ятий конкурс казок. Усі ви добре знаєте народну казку про Колобка. Якщо розглядати Колобка як дитину, а Діда і Бабу як його батьків, то за міжнародним і вітчизняним законодавством вони несуть відповідальність за свою дитину. Напишіть, яку саме? А також які права Колобка, як дитини, були порушені? Також ви пам'ятаєте казку про Попелюшку. Які права Попелюшки порушувались і хто їх порушував?

Правильна відповідь: Мати і її дочки:

- Право на повагу і гідність.
- Право на свободу і особисту недоторканність.
- Право на невтручання в особисте життя.
- Право на свободу думки і слова.
- Право володіти, розпоряджатися і користуватися своєю власністю.
- Право на вільний вибір праці і отримання за неї зарплати.
- Право на рівні можливості.
- Право на відпочинок.

Батько/Мачуха:

- Право на батьківське піклування і утримання.

Принц:

- Право на вільне пересування.
- Право на вільний і добровільний вступ у шлюб.

Учитель: П'ятий конкурс завершився. Цицерон говорив: «Щоб стати абсолютно вільним, ми повинні стати рабами закону». Тому наступний тур нашої ділової гри так і називається - «Буква закону». Увага, тур запитань! (Запитання на картках):

1. Хто написав першу українську Конституцію? (Пилип Орлик. 1711р.).
2. Хто прийняв нині діючу Конституцію України? (Верховна Рада).
3. Із скількох розділів складається Конституція? (Із 15-ти і Преамбули).
4. Що треба розуміти в Конституції під поняттям «український народ»? (Громадяни України всіх національностей).
5. За політичним режимом Україна є якою державою? (Демократичною державою).
6. На яких принципах у нашому суспільстві ґрунтується право? (На принципах моралі).
7. У грецькій міфології богиня помсти. (Немезіда)
8. Обмеження в правах, утрата рівноправності. (Дискримінація).
9. Найвищий законодавчий орган України. (Верховна Рада).
10. Що означає слово «конвенція»? (Договір, угода).

Підведення підсумків.

Учитель: Ви добре справились із завданнями. Я хочу, щоб із сьогоднішньої гри ви зробили висновок, що права однієї людини закінчуються там, де починаються права іншої.

Стенд з правового виховання

Куточок правознавства

Переможці правознавчого конкурсу

Команда 7 класу на конкурсі

ВИТЯГИ
ІЗ «КНИГИ НАКАЗІВ ЗГУРІВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
НА 2011-2012 Н.Р.»

НАКАЗ
Згурівської гімназії
01 вересня 2011 року № 72-А

«Про створення ради з профілактики правопорушень серед учнів»

На виконання Національної програми «Діти України» з метою розв'язання проблеми профілактики бездоглядності дітей та скоєння ними правопорушень, створення належних умов для їх фізичного, інтелектуального й духовного розвитку та підвищення рівня організації змістовного дозвілля

Н А К А З У Ю:

1. Створити в гімназії раду з профілактики правопорушень серед учнів у складі:

- голови ради, заступника директора з навчально – виховної роботи Висовень В.О.;
- відповідального секретаря ради, педагога- організатора Мурдід О.О.
- членів Ради:
 - класного керівника 4 класу Білявської Н.А.;
 - голови шкільного батьківського комітету Вишнівського М.В. ;
 - класного керівника 9 класу Прокопенко І.О.;
 - практичного психолога Савельєвої І.О.;
 - соціального педагога Журавської І.О..

2. Голові Ради Висовень В.О.:

2.1. Здійснювати роботу відповідно до положення про Раду профілактики правопорушень.

2.2. До 10 вересня 2011 року скласти план роботи і затвердити на засіданні Ради.

2.3. До 25 вересня провести перше засідання Ради, розподілити обов'язки між членами Ради.

2.4. Протокол засідання Ради профілактики правопорушень оформити до 26 вересня 2011 р.

3. Обов'язки щодо загального управління роботою Ради профілактики правопорушень і контролю за нею покласти на заступника директора з навчально - виховної роботи Висовень В.О.

Директор Згурівської гімназії

В.М. Чужа

З наказом ознайомлені всі працівники

Наказ

Згурівської гімназії

01 вересня 2011 року

№ 73

«Про призначення громадського інспектора з охорони прав дитини»

Відповідно до Закону України «Про освіту», з метою запобігання порушення прав дитини, забезпечення дисципліни в гімназії на основі поваги, людської гідності, гуманізму в стосунках учителів та учнів

Наказую:

1. Журавську І. М., соціального педагога , призначити громадським інспектором з охорони прав дитини в гімназії.
2. Громадському інспекторові з охорони прав дитини Журавській І. М. у своїй роботі дотримуватися законодавчих актів щодо прав дитини.

Директор Згурівської гімназії
Чужа

В. М.

З наказом ознайомлена
Журавська

І. М.

Наказ
Згурівської гімназії
01 вересня 2011 року № 74

«Про заборону тютюнокуріння в гімназії»

На виконання листа Міністерства освіти і науки України від 12. 02. 2001 року «Про заборону тютюнокуріння в навчальних закладах і установах міністерства освіти і науки України», наказу відділу освіти, з метою запобігання виникнення тютюнової залежності у дітей і молоді, захисту здоров'я учнів та пропагування здорового способу життя

наказую:

1. Заборонити куріння в приміщеннях і на території гімназії всім працівникам закладу.
2. Заступнику директора з навчально – виховної роботи Висовень В. О. :
 - 2.1. Аналізувати (раз на місяць) роботу в гімназії з пропагування здорового способу життя.
 2. 2. Провести нараду з класними керівниками про організацію роботи щодо запобігання виникнення тютюнової залежності в дітей.
3. Педагогу – організатору Мурдід О. О.:
 3. 1. Розробити заходи з профілактики тютюнокуріння та пропагування здорового способу життя та включити їх до виховного плану роботи гімназії.
4. Медичній сестрі Минці Т. І.:
 4. 1. Розмістити в «Куточку здоров'я» інформацію про вплив нікотину на здоров'я людини.
5. Класним керівникам 1 - 4, 5 – 11 класів:
 5. 1. Провести класні учнівські й батьківські збори, на яких інформувати про зміст даного наказу.

5. 2. Провести цикл бесід з учнями та їх батьками про захист здоров'я та забезпечення права людини жити в незабрудненому димом середовищі.

6. Контроль за виконання даного наказу покладаю на заступника директора

Висовень В. О.

Директор Згурівської гімназії

В. М. Чужа

З наказом ознайомлені

Наказ
Згурівської гімназії
31 березня 2011 року № 34

«Про правознавчу та правоосвітню роботу в гімназії»

Відповідно до річного плану роботи гімназії, виховних планів класних керівників, з метою удосконалення процесу засвоєння знань про основи держави та права, виховання в учнів поваги до закону, до прав людини, запобігання порушенню законності та правопорядку у Згурівській гімназії створена система роботи з правової освіти учнів, яка спрямована на виховання в молодого покоління особистісних рис громадянина України, загальнолюдських духовних цінностей, демократизму, патріотизму, підготовки учнів до свідомої активної участі в суспільному житті.

Згурівська гімназії у своїй діяльності керується Конституцією України, Законом України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету міністрів України від 14.06.2000 р № 964, іншими нормативними актами.

Правова та правоосвітня робота в гімназії здійснюється через реалізацію інваріантної складової робочого навчального плану Згурівської гімназії: курс «Правознавство» викладається у 9 – 10 класах, в 11 класі - курс «Людина і суспільство». У варіативну частину навчального плану введено курси суспільно – гуманітарного спрямування: у 8 класі – «Вчимося бути громадянами», у 10 класі – «Права людини», в 11 класі - «Громадянська освіта».

Курс «Правознавства» та предмети суспільно – гуманітарного спрямування в гімназії викладає вчитель Сухенко В.В., старший учитель, стаж роботи 19 років.

У кабінеті історії оформлений куточок, де розташована юридична література та папки з матеріалами, зібраними вчителем

правознавства для використання при проведенні уроків та інших правоосвітніх заходів.

Учні гімназії беруть активну участь в олімпіадах різних рівнів з правознавства, де займають призові місця. Неодноразово команда «Юних правознавців» гімназії була учасником обласного зонального відбіркового туру гри брейн – ринг «Підліток і право».

У гімназії проводяться заходи, спрямовані на правознавчу та правоосвітню роботу з учнями. Традиційним стало проведення в листопаді - грудні декади правових знань (учитель Сухенко В. В.), під час проведення якої у нестандартній формі спілкування - вікторини, брейн – ринг, конкурс на кращого знавця законів, випуск стіннівок - учні вивчають закони з питань правової освіти. У рамках тижня права проведено конкурс малюнків «Мої права», виставку літератури в шкільній бібліотеці «Правова освіта для всіх і для кожного» (Прокопенко І.О.), на якій відбулася презентація бібліотекарем новинок літератури правового змісту.

З метою попередження тютюнопаління, вживання дітьми алкоголю й наркотиків у гімназії проводяться тренінгові заняття за проектом «Діалог» «Формування навичок здорового способу життя» (керівник Мурдід О. О.). У рамках декадника проведено заняття з елементами тренінгу «Куріння – не шлях вирішення проблеми» (6 – 7 класи), «Здоровий спосіб життя чи життя для власної насолоди»⁸ - 9 класи), проведено усний журнал «Здоров'я – за і проти». Проведено Тиждень Здоров'я, у рамках якого відбулися: спортивні змагання, ігри. До Міжнародного Дня захисту дітей проведено розважально – ігрову програму «Діти – майбутнє України». У рамках тижня морально – етичного виховання проведено круглий стіл «Взаємовідносини між дорослими та дітьми». У рамках тижня превентивного виховання (Журавська І.М.) відбувся відеолекторій «Вплив шкідливих звичок на організм підлітка», диспут «Курити чи ні? Зроби вибір».

У гімназії діє рада з профілактики правопорушень, яка займається попередженням порушень навчальної дисципліни, правопорушень, тютюнопаління, вживання алкоголю, наркотичних та токсичних речовин.

Для батьків організований правовий лекторій на тему «Молодь і протиправна поведінка».

На батьківських зборах 1 – 3, 5 – 11 класів класні керівники провели всеобуч щодо попередження дитячих стресів, обговорили питання використання дітьми вільного часу, заохочення та покарання дітей в сім'ї.

На виховних годинах у 9 - 11 класах були розглянуті такі теми: «Конституція як Основний Закон держави і суспільства», «Конституційні права та обов'язки», «Свідоме ставлення до своїх прав та обов'язків» (класні керівники Олійник Л.В., Остапенко В. М., Сухенко В.В.). У 1 – 3 класах проведені години класного керівника за єдиною темою «Захистіть мене від лиха і зла, бо я ще дитинка мала» (класоводи Білявська Н.А., Сита Т. В., Анатієнко О.В.).

У гімназії немає учнів, які перебувають на внутрішньому обліку як порушники.

У закладі налагоджена співпраця з представниками кримінальної міліції, управління юстиції.

Питання правознавчої та правоосвітньої роботи в гімназії були розглянуті на психолого – педагогічних семінарах : « Основи побудови гуманних стосунків з учнями», «Модель випускника гімназії», «Психологічні аспекти роботи педагога з сім'єю», на виробничій нараді : «Правова культура та взаємозв'язок моралі й права в освітній діяльності», на конференції: «Діагностика – психолого – педагогічний ключ до розуміння особистості учня і спосіб вироблення моделі роботи з кожним конкретним учнем». Окремо питання про роботу закладу з правової освіти розглядалося на засіданні педагогічної ради в березні 2011 року.

На підставі вищесказаного

НАКАЗУЮ:

1. Роботу педагогічного колективу гімназії щодо правової освіти учнів вважати задовільною.
2. Вважати недоліком в роботі гімназії з даного питання відсутність практичного психолога.
3. Класним керівникам, учителям гімназії продовжити правоосвітню роботу з учнями під час уроків та проведення позакласних заходів.
4. Заступнику директора гімназії з навчально – виховної роботи Висовень В. О. систематично здійснювати контроль за проведенням правової освіти гімназистів.
5. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Директор Згурівської гімназії

В. М. Чужа

З наказом ознайомлені всі працівники.

ВИТЯГ ІЗ РІЧНОГО ПЛАНУ

ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Листопад

Місячник правових знань, правової пропаганди «Я громадянин, я патріот, я житель свого міста, свого села».

ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДО СУСПІЛЬСТВА І ДЕРЖАВИ

Мета. Формування правової культури передбачає прищеплення учням поваги до прав і свобод людини і забезпечення знань про права і обов'язки громадян України, виконання ними Законів України. розуміння правил взаємодії людей у колективі, суспільстві та безконфліктність їх спілкування, толерантного ставлення до представників інших національностей, шанобливого ставлення до їх культури, релігій, традицій.

Дата	Захід	Відповідальний
Тиждень правової освіти (31.10-04.11)		
31.10-04.11	Класні години з правової тематики у формі бесід, усних журналів, ділових ігор, конференцій, круглих столів з морально-правової тематики, уроку-роздуму «Правова свідомість – показник вихованості учнів».	Класні керівники, комісія «Захист прав дитини»
02.12.11	Участь у районному етапі Всеукраїнського конкурсу «Космічні фантазії».	Комісії «Знання», «Прес-центр»
02.11	Провести опитування серед учнів «Чи знаєш ти свої права?»	Комісія «Прес-центр», комісія «Захист прав дитини»
02.11	Гра-експрес на правову тематику «Знаємо, виконуємо, діємо» для учнів 7 класу.	Педагог-організатор
03.11	Брейн-ринг між учнями 9-11 класів на правову тематику.	Комісії «Дозвілля», «Захист прав дитини»
04.11	Оформлення стіннівки «Бережи мене, мій законе».	Комісія «Захист прав дитини»

04.11	Осінній бал для учнів 9-11 класів.	Комісія «Дозвілля»
Тиждень правової освіти (07-11.11)		
09.11	Відзначення Дня української писемності та мови: - конкурс шкільних поетів-початківців «Вишнева моя Україна»; - конкурс знавців рідної мови; - Тематичні класні години.	Комісії «Знання», «Прес-центр», «Національне відродження» Класні керівники
09.11	Конкурс для учнів 5 – 6 класів «Правове лото».	Педагог-організатор
10.11	Тренінгове заняття «Права і обов'язки дітей».	Педагог-організатор
11.11	Міжнародний день непаління. Зустріч із районним лікарем-наркологом.	Педагог-організатор Комісія «Здоров'я»
Тиждень вивчення законів (14-18.11)		
16.11	До Міжнародного дня толерантності. День толерантності в гімназії.	Комісія «Дисципліна і порядок»
16.11	Навчально – виховна гра «Казкова правознавча лотерея» для учнів початкових класів.	Педагог-організатор
17.11	Випуск стінгазети «Закони нашої держави».	Комісія «Прес-центр»
14-18.11	Бесіди про негативний вплив тютюнопаління на організм людини (До Міжнародного дня відмови від паління)	Класні керівники
18.11	Правовий тренінг «Мир і дружба – не дива, або знай свої права» для 5-8 класів.	Педагог-організатор
Тиждень пам'яті жертв голодомору та політичних репресій (21-25)		
21-25.11	Бесіди про поведінку на слизькій дорозі, біля замерзлих водойм.	Класні керівники
25.11	Конкурс на кращого знавця законів. (9-11 класи). (До Всесвітнього дня прав дітей).	Комісії «Захист прав дитини», «Знання»
25.11	До Дня пам'яті жертв голодомору та політичних репресій. Класні години. Лінійка – реквієм. Перегляд документальних фільмів.	Класні керівники. Комісія «Національне відродження»
Листопад	Участь у виставці-конкурсі декоративно-ужиткового мистецтва «Скарби рідного краю».	Педагог-організатор Комісія «Добрі справи»

СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

СОЦІАЛЬНИЙ ПАСПОРТ ЗГУРІВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
2011- 2012 н.р.

всього учнів	у тому числі		Кількість багатодітних сімей		Кількість неповних сімей		Учнів, потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС		Кількість дітей			Кількість дітей-інвалідів
	хлопців	дівчат	всього сімей	всього дітей	всього сімей	в них дітей	всього	з них II кат.	сиріт	напів-сиріт	без батьків-ської опіки	всього
156	75	81	8	13	14	15	33	0	0	4	1	1

ПРОТОКОЛ № 1

результатів анкетування педпрацівників закладу

В анкетуванні взяло участь 17 педпрацівників, що складає 90% від загальної кількості.

Аналіз анкет свідчить, що 17 учасників анкетування вважають необхідним формування у старших підлітків правової культури.

Всі учасники виявили достатні знання нормативно-правових документів, що стосуються захисту прав дитини.

17 педагогів висловили думку, що в навчальному закладі повинна здійснюватися робота з початкової правової освіти школярів: ознайомлення з правами дитини в доступній формі, розкриття розуміння власної індивідуальності, виховання гідності, поваги до себе та інших, уміння захищати свої права.

Усіма працівниками запропоновані цікаві нетрадиційні форми роботи з батьками, а саме: тестування, тренінги, дискусії, інформаційні стенди, анкетування, правові фотоальбоми.

Найбільш цінним для 6 учасників було планування роботи з батьками з використанням нетрадиційних форм і методів роботи;

5 педагогічних працівників виявили зацікавленість щодо запропонованого наочного матеріалу з правового виховання;

ПРОТОКОЛ № 2

анкетування батьків

Тема : **Права дитини.**

В анкетуванні взяло участь сімдесят батьків , що складає 70 відсотків від загальної кількості батьків навчального закладу.

1. На думку двадцятьох батьків кожна дитина має право на захист.

2. Вісімнадцять батьків згодні з тим, що дитина має право на життя, навчання відпочинок, сім'ю, опіку, лікування, недоторканість, власну думку, двоє батьків не відповіли на запитання.

3.Захист прав дитини залежить від держави, її законодавчої бази, родини, дошкільної установи, школи. Таку відповідь дали двадцять батьків.

4.П'ятдесят батьків дали однозначну відповідь про сформоване почуття гідності у своєї дитини. П'ять із них вважають, що почуття власної гідності їхніх дітей проявляється у повазі до себе, у здатності відстоювати власну думку, мати власну думку, у поведінці.

5.Сімнадцять батьків вважають, що їхня дитина чує і реагує на зауваження, які принижують її гідність; шістнадцять - ні; чотирнадцять-інколи; тринадцять батьків не відповіли на запитання.

6. На думку тридцятьох батьків, дітей ображають зауваження щодо того, коли в дитини щось не виходить, а дорослі пригнічують її нездатність виконати завдання, замість того, щоб допомогти. Двадцять батьків утрималися від відповіді.

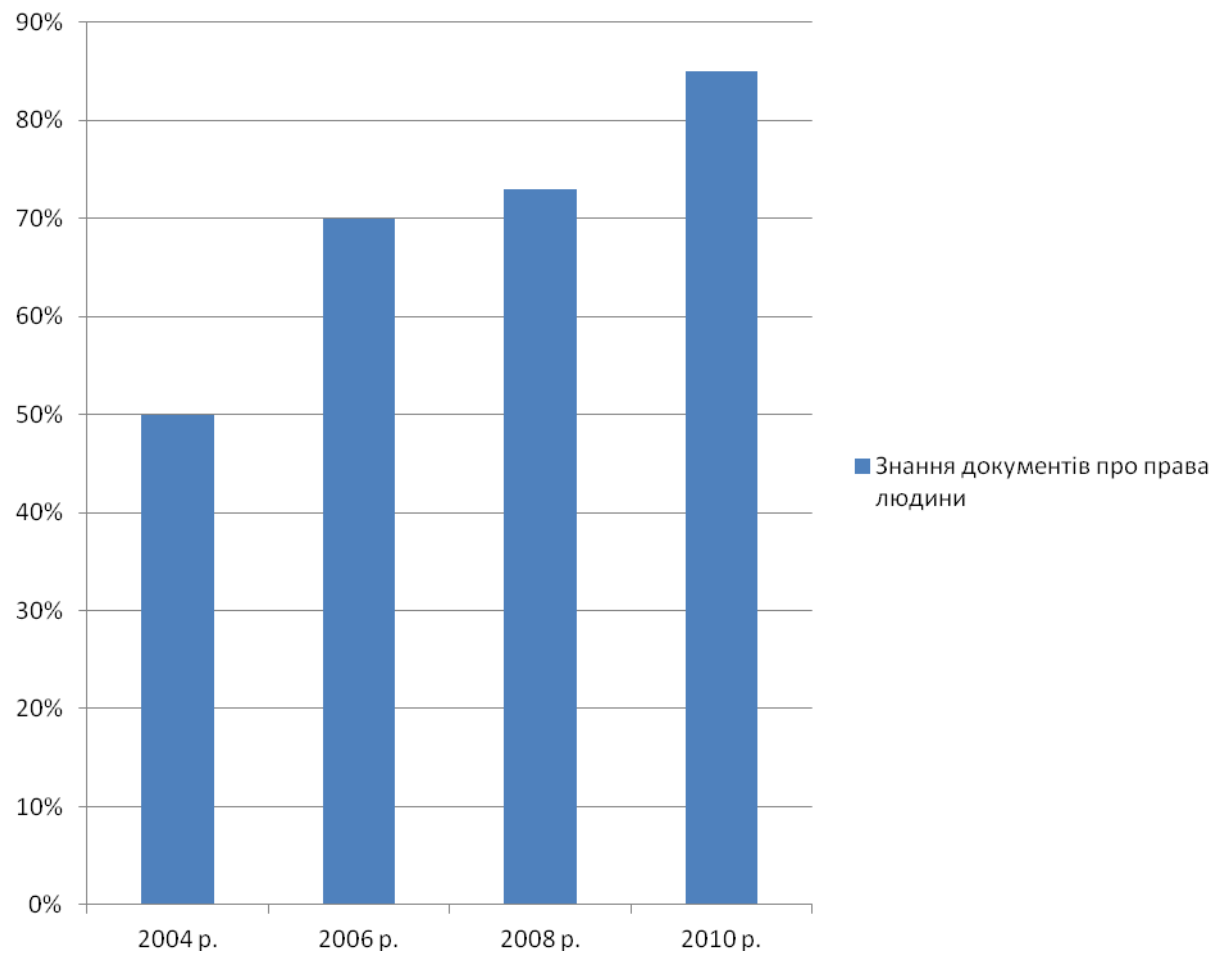
7. На думку всіх батьків, дитина кожного з них має право на висвітлення якихось подій з власної точки зору незалежно від настрою дорослих.

8. Усі батьки готові попросити вибачення у дитини, коли не праві.

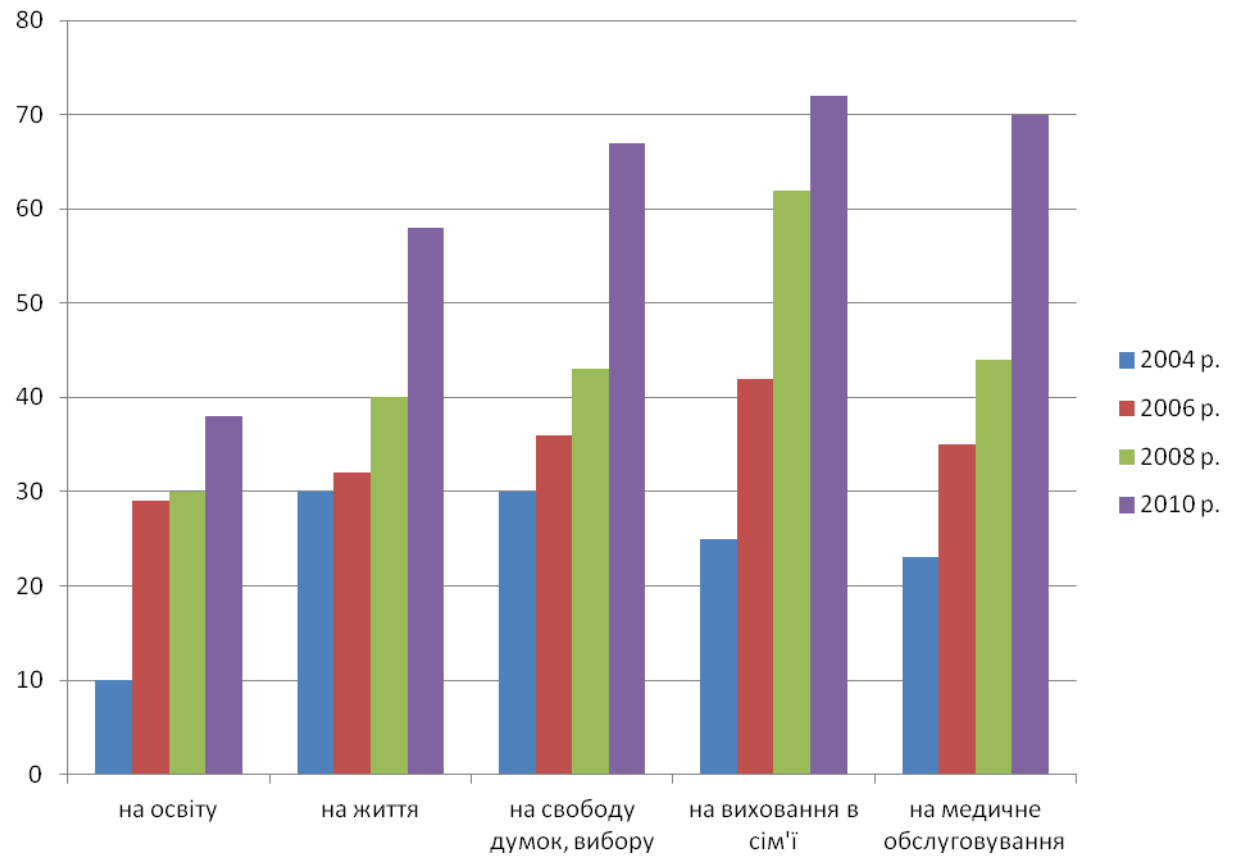
9.Сімдесят батьків вважають, що їхня дитина знає межі дозволеної поведінки і їй відомо, яке її чекає покарання. Покарання використовуються дуже рідко.

10.Батьки висловлюють своїй дитині захоплення нею та любов.

Знання документів про права людини

Знання прав дитини

Протокол № 3
Анкетування учнів

«Молодь і протиправна поведінка»

В анкетуванні взяло 70 учнів, що складає 50 відсотків від загальної кількості учнів навчального закладу.

1. Можливі причини скоєння злочину

- вплив алкоголю та наркотиків – 15 учнів,
- низький рівень доходів сім'ї – 18 учнів,
- впевненість у безкарності – 8 учнів,
- задля розваги – 5 учнів,
- відсутність інформації щодо кримінальних покарань за скоєний злочин – 20 учнів,
- на зло батькам -4 учні.

2. Чи часто ви переглядаєте фільми і ТВ програми, або граєтеся у комп'ютерні ігри, в яких демонструються військові дії, жорстокість і насильство?

- часто – 43 учні
- інколи – 20 учнів,
- рідко – 7 учнів.

3. За жанром учні переглядають такі фільми: комедії – 21, бойовики – 24, жахи – 5, фантастику – 10, пізнавальні – 10.

4. Учні визначили, що найчастіше конфліктні ситуації виникають між учнями – учнями.

5. На думку учнів найчастіше приймає на себе роль посередника у вирішенні «шкільних» конфліктів: директор, заступник з виховної роботи, класний керівник.

6. Учні ствердно відповіли «так», що їх навчали способам розв'язання конфліктів.

7. Учні, розглянувши низку проступків, вірно визначили, що їх скоєння приведе до кримінальної відповідальності.

8. Учні визначили дії, які призведуть до зниження кількості правопорушень і злочинів, що скоюються неповнолітніми:

- більш суворе покарання злочинців,
- регулярне відвідування представником міліції навчальних закладів,
- посилення відповідальності батьків за виховання дітей.